

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opraviništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Jugoslovansko bojišče.

Srbska vojska, ki je pod Dučićem je imela 19. julija mej rekama Lim in Uvac bitko s 4000 turškimi vojaki, kateri so bili tepeni in so brez vsega reda bežali ter od Srbov gonjeni bili do šanc pri Novej Varoši. (Glej še telegram „Slov. Nar.“ zadaj na tretji strani. Ur.)

Črnogorci v Hercegovini napredujejo vrlo. V nedeljo in ponedeljek so pale štiri jake turške kule mej Podgorico in Medunom. Turki iz Podgorice, vojaki in prebivalci so z osmimi topovi prišli posadki onih kul na pomoč, ali zastoj. Posade so iz kul pobegnile, Črnogorci sa jih precej razsuli in potem Turke v beg zagnali. — Avstrijski konzul Vašič je Mostar zapustil in z družino v Metković prišel za njim cela jata kristijanov, ki se boje turškega maščevanja. — Peko Pavlovič je zarobil jeden tabor turške vojske na Hutovu pri Kleku.

Iz Dubrovnika javlja 19. t. m. turški vir, da so se tudi Miriditi v Albaniji proti turškemu vladanju na orožje vzdignili in terjajo osvobojenje sina kneza miriditskega Bibode. Turki se uže boje za mesto Skader.

Vsak čas se pričakuje, da pade turška tvrdnjava Beljina, katero Alimpić oblega, in v katerej je 14.000 turških vojakov. Predno ta važni kraj ne pade, ne morejo Srbi globlje v Bosno udariti, proti glavnemu mestu Sarajevu.

O bulgarskem vstanku ima „Nova Bulgarija“ iz Beograda 10. t. m. ta telegram: Bulgarska četa pod vodstvom Panajotda Hitova napreduje. Četa šteje uže nad 8.000 mož. Pri Trajanovih vratih je povsem potokla neko

turško četo in vzela jej šance. Dalje se 11. t. m. istemu listu javlja: Do 11. t. m. se je v Bulgarskej vstaneke v zapadni Bulgariji zelo razširil. Do sedaj je uže nad 15.000 Bulgarov združilo se s Černjajevim. Vse Sofijsko okrožje je na nogah.

Bulgarski list „Den“, kateri se izdaje v Carigradu ima sedeči dopis iz Vidina: „Kar naše vasi trpé od Čerkezov in baži-bozukov to se ne da opisati. Španska inkvizicija nij bila senca proti sedanjim mukam, katere morajo trpeti mirne bulgarske vasi! Evo vam dokazov: Pred nekoliko dnevi obkolilo je več Čerkezov v neke vasi blizu Varoši dva pastirja. Nij bilo dosta, da so jima ovce pobrali, nego po vrhu so jih še tako nabili, da je jeden takoj mrtev obležal. V nekej drugej vasi blizu Donave učinili so Čerkezi najgrozovitnejša hudodelstva. Zvezali so starce in ženske, izvrševali so potem svoje zverske nenasitne strasti nad mladimi ženami in dekletami. Jeden Čerkez ne sit še takih zverskih strastij, vzame neko deklico, obesi jo za noge, ter jo začne razrezavati, kakor zaklano ovco. Pri tem nečloveškem prizoru prišlo je več družih Bulgarov, da bi se morebiti maščevali nad takim hudodelstvom, a ostalo jim nij nič drugega nego: poskakali so v Donavo, ostale pak, katere so Čerkezi zasačili poklali in pobili so jih. To so dogodki resnični, za katere zastavim svojo glavo. Ko bi vam tedaj hotel vse zverinsko dejanje Čerkezov popisati, potreboval bi silno veliko časa, povem vam le še to, da kadar Čerkezi pridejo v kako vas, je prva njih briga da navale na mirne hiše. Ko vstopijo v hiše začuje se takoj jokanja žen, deklet in srarcev, ne prošnja niti denar nobena reč ne pomaga, a kmalu se umiri vse

v hiši. A kaj je bilo? Meč, puška in jatagan so govorili in ogenj pak je grozovito delo dokončal.“ (Taki so politični prijatelji onih naših nemškutarjev, ki Turkom želé zmago, ne našim slovanskim bratom Srbom.)

Iz Carigrada se poroča: Vsled vednih nabiranja za vojake je v Carigradu vse živo, povsodi je polno znamenj, katera spričujejo, da se tamkaj vojaki nabirajo. Glavni kraj za nabiranje prostovoljcev je Bajazidov trg. 13. t. m. je bilo najmenj 40.000 ljudij tu zbranih. Nek šejk iz Bagdada je pridigoval pod senco rudeče zastave. Ne daleč od njega se je usiljeval jako priljudno nek aga zbranej množici za vodjo. Ob cesti proti vojnemu ministerstvu bilo je polno zastavonoscev, ter prostovoljnih čet v vsakovrstnej smešnej obleki, poleg tega se je čula tudi godba, katera je igrala samo vojne pesni, da je človeka kar po ušesih trgalo. Do 18. t. m. nabranih je bilo uže 25.000 prostovoljcev izvzemši softe, (turške bogoslovne študente) katerih četa znaša 4000 mož in katerim je poveljnik ulema (profesor) Salim-efendi. Vse te čete bodo organizirane vojaško pri Bejkošu, potem bodo jih v orožji navadili častniki redne vojske. Pred 14 dnevi ne bodo nikakor otšle na bojišče. Kar pa vpisovanja za prostovoljne denarne doneske za vojsko zadeva je jako slabo; do sedaj je nabranih stoprav 10.000 lir. Torej denarja Turek za domovino ne da, ali ga pa nema.

Umorstva v Bulgariji vrše se še vedno naprej. Tako poroča „Pol. Corr.“: Vse, kar le nekoliko diši po vstanku, spravljajo Turki iz tega sveta brez vsacega usmiljenja. Mirni prebivalci mirnih vasij pripeljavajo se v celih trumah pred sodnike, kder jih potem pričakuje gotova smrt. Kako znajo sodniki soditi

Listek.

Vzetej Kazani.

(Spisal po Petruševskem in družih J. Stoklasa.)

(Konec.)

Služba božja še nij nehala, car še nij šel iz cerkve. Jeden od bojarjev je prišel k njemu v cerkev ter mu rekel: „Gosudar, čas je da greš, vojska tvoja se uže bje z neverniki.“ Ivan Vasiljevič je odgovoril, da hoče biti pri službi božji do konca, zadobil bi rad popolno milost od boga. Za malo časa je zopet pritekel gonec, ter zval carja. Ivan Vasiljevič nij nič odgovoril, nego je samo globoko izdihnil, zaplakal ter začel moliti: „ne zapusti me, gospod bog moj, ne odstopi od mene, nego pridi mi na pomoč.“ On se je obhajal, počakal do konca službe božje, prejel blagoslov od svojega duhovna, prosil svečenstvo, da moli za zmago, izšel iz cerkve, zajahal svojega konja ter pohitel k svojej vojski.

Rusi so bili v tem času uže v mestu, ali so vendar počasi napredovali. Tataři nijso odstopili niti pedi zemlje brez boja. V ozkih ulicah so se strnile obe stranki ter udarili jedna na drugo s kopjem, pa stali tako na mestu ne pomakniviši se niti naprej niti nazaj, nij mogla jedna stranka druge nadvladati. Ali v kratkem se pomanjša broj ruskih vojniov: mnogi nijso mogli strpeti, ter so začeli pleniti. K njimi so se pridružili še drugi; neki ki so v napadu popadali na zemljo, kakor da so ranjeni, skočili so na noge ter hiteli v mesto. Oživeli so tudi mnogi mrtvi, ki so dozdej ležali mirno kakor ubiti ne ganivši niti z ного niti z roko. Priletelo je razne čeladi tudi iz ruskega tabora ter vsak gledal, da se s čim okoristi. Plenitelji so po dva, po trikrat prinesli v tabor naplenjenega blaga, in samo malen broj odvažnih vojniov se je tolkel s Tataři.

Kazanci so to hitro zapazili, napali Ruse z vso silo ter je začeli premagovati. Zmago-

valci so se prestrašili in pobegnili; od straha in teške bojne oprave nijso mnogi mogli priteči do vrat nego so splezali z robo na zidine, drugi pa so pometali nagrabljenno blago ter vpili: „biti se, biti!“ V mestu je bila največja zmešnjava; Tataři so razsajali vedno bolj in bolj. Javilo se je vse to carju. Ivan Vasiljevič je poslal brž na pomoč sveži polk, a grabeže je dal vse brez milosti pobiti. Pomoč je popravila vse. Tataři so se morali umakniti. Tako so oni prišli do vrat stiskani od spredaj in zadaj. Tukaj je bila tedaj strašna stiska; kupoma so padala tatarska telesa s zidin in Kazanci so se po njih vpenjali nazaj in na stolp. Od tukaj so začeli kričati, da se hočejo ugovarati. Rusi so prenehali biti se. Kazanci so kričali: „dokler je stalo naše mesto s carskim prestoljem bili smo se do smrti; zdaj pa predajemo vam našega carja živega in zdravega, odpeljite ga k vašemu. A mi pojdemo v ravno polje, da se z vami potolčemo zadnjikrat.“ Tataři so skočili iz zidin,

in dokaze, ter priče navajati, naj sledi sledeče: V sosednjih vaseh Kirk-Kilissa prijeli so več duhovnov in učiteljev, in te le zaradi tega, ker so pri enem duhovnu našli neko izjavo bulgarskega eksarhata na katoliško ljudstvo. V izjavi pa nij nič drugega, nego samo opomin do zvestobe o vernih zadevah proti eksarhatu. V Ruščuku, Trnovem, Gabrovem, Zelimnovem, Adrianopelju in Filipopelju sodijo jako pridno vojne sodnije, ter potem puste po vseh krajih obešati uboge nedolžne Bulgare.

Angleški list „Times“ poročajo iz Bulgarije, da so dosedaj Turki več kot 100 bulgarskih vasij požgali, da si je od teh le pet na sumu bilo, da so vstajniške; več kot 20.000 neoboroženih ljudi je bilo hladnokrvno poklanih; več tisoč bulgarskih otrok je v Azijo prodanih; več kot 6000 ljudi je nedolžno v ječi.

Ven z „N. Fr. Presse!“

Uže zadnjič smo omenili, da bi se moralo povsod po naši domovini z vso energijo na to delati, da se iz privatnih hiš, posebno pa iz vseh javnih lokalov ven vrže in odpravi najgrši turški organ, najgnusnejši in najciničnejši sovražnik Slovanov „Neue freie Presse.“ Zdaj ko „N. Fr. Presse“ naznanja, da mora naročnino na 32 gld. povišati, če neče velike izgube imeti, — tudi praška „Politik“ od srede 19. julija isto kaže v prvem članku, ki ostro i s pravo besedo karakterizira „turško k... na Dunaji.“ Precej, ko je ta list začel izhajati, začel je z ukradenimi adresami, in potem je v času pred krahom s sleparstvom izhajal, sedaj se je Turkom prodal. Razen tega, da Slovane grdo obira, psuje in natolcuje, laže posebno sedaj v srbskej-turškej vojski še hujše kot Turki sami.

„N. Fr. Pr.“ je — tako piše „Pol.“ od besede do besede — napadala kristijane kakor divji šakal, odkar je začel jugoslovanski boj za slobodo in je blatila nazore, katerim nobeden, ki ima le še malo človeškega čutja v sebi, ne more svoje simpatije odreči. V času, v katerem se ne samo črnim sužnjem verige odzema in se celo v varstvo živalij delajo postave, živi list, a ne turšk, niti indijansk, nego **nemšk** list, kateri zverinske azi-jate zagovarja, kateri na tisoče ubozih brezoroženih kristijanov koljejo, kateri gazijo kri nedolžnih otrok in žen; to grdo človeško golazen zagovarja nemška „N. Fr. Pr.“ in

ometava z blatom in zasramuje one uboge kristijane, kateri so tem divjakom žrtve.

„N. Fr. Pr.“ menda zaradi tega proti ubogim kristijanom tako divja, da bi ljute Turke s tem primorala, da bi globoko v žep posegli, a vara se; ker žep je prazen in ta turški sramotni list, se drzne uže izjaviti, da mu žuga finacijski propad, ako ga ne bode občinstvo bolje podpiralo. Resnično, čas bi uže bil, da bi ne le nehale se podpirati, ta ostudni izvržek žurnalistike, temuč, da bi se vrglo na gnojišče, kder je njegov pravi prostor. Mi mislimo vsaj, da bi ne samo v slovanskih krogih, temuč tudi povsod, kder je le še nekaj čuta o političnej poštenosti, brez ozira na narodno mišljenje strank, povsod odstranila se ta grda turška vlačuga. Ne pustimo vendar te sramote na sebi, da so v kristijanskej modernej državi, ljudje, kateri vzdržujejo nemoralizmo, obnašanje in civilizacijo pokončujoče podvzetje.

Tako „Politika“. Mi priporočamo živo, da po vsej Sloveniji naši prijatelji v javnih lokalih, gostilnah, kavarnah itd. terjajo in rajši izostanejo, če se ta grdi list ne izvrže.

Iz Dunaja 19. jul.

[Izv. dop.]

Nekako čudne so razmere, katere se nam kažejo mej angleško vlado in gromadno večino angleškega občinstva, recimo naroda, katerega mnenje se javi v listih, kakoršni so na pr. „Times“, „Observer“ itd. Vsacemu je znano, kako se vede angleška vlada v vzhodnem vprašanji. Pronikla je v novejših časih dovoljno verjetna novica, da bi se ta država hotela opirati na Avstrijo, katera je v poslednjem času sicer zavzela novo stališče, o katerem smo pa mi čisto prepričani, da bi bila kmalu gotova na vse, kar bi le Anglija predlagala kako sredstvo, pokoriti predrzne Jugoslovane. A kakor smo uže omenili, je še druga sila, katera Avstrijo zadržuje in mora, da preminja vedno svoj politični vzgled, ta sila je Rusija.

Vsem tem državam protivno govori članek „Observera“, katerega vam poročam po poročilu „Presse“, in kateri se tako glasi:

„Obrazovati slovansko konfederacijo na Balkanu, je „conditio sine qua non“ in tako razrešenje orijentalnega vprašanja je čisto, da najbolj naravno. Mi ne mislimo, da bi podobna konfederativna slovanska država bila dovoljno silna, ali da bi sploh zadrževala

vedno napredujočo Rusijo. Država federativna bila bi v začetku najbrže celo v zavisnosti od jednega iz njenih mogočnih sosedov; ne ravno to, da bi imela več sosedov, daje nam upanje, da bi izpolnila svoj poklic. Da bi se zdanja Avstrija proti obrazovanju take države protivila, to je verjetno. Ogoljufana, kakor njeni severni sosed, prevratom jugoslovanskega dela, storila bi gotovo bolje, če bi odobrila načrtani plan razrešenja izhodnega vprašanja, nego da poziva neizvestne šanse kolizije z Rusijo.“

Tako govori angleški list tistim, kateri želé Avstro-Anglijske zveze v pomoč Turkov i pogin Jugoslovanom. Kar se nas tiče, mi se moramo veseliti, da angleško novinarstvo začenja govoriti v prid naših koristi. Samo kar se tiče Rusije, je vse le fantazije plod, goreče fantazije razjarjenega, na kar nij treba gledati kar nič.

Angličani se sicer strezujejo v nazorih naprotiv Rusiji, a predno bodo popolnem trezni, bode Rusija še čez marsikateri kos Azije zavladata. Ruska politika na izhodu nij bila in ne more biti egoistična, njen cilj je jedin in sicer ta: Osvoboditi slovanske narode jarma barbarstva i razširiti blagodati kristijanske civilizacije.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. julija.

Cesar je 20. t. m. v Salcburg prišel in imel shod ter pogovor z nemškim cesarjem Vilhelmom. Oba vladarja sta se srčno pozdravila. Nemški cesar je odgovoril, da se tako dobro počuti, kakor to nanašajo resne zdanje razmere. Potem sta se v sobe nazaj pomaknila in pol ure govorila. A tudi o politiki ali le o družem, ne znamo.

Minister **Stremayer** je svojim ustavovnim nemškim volilcem, ki so ga klicali, naj pride na shod, da se razgovore o političnih vprašanjih, zlasti o nagodbi z Magjari, odgovoril da neče priti, ker on nij le poslanec, ljudski zastopnik, ampak tudi vladni zastopnik in v posameznostih se neče od družih ministrov oddaljiti. Ko bi kak slovansk poslanec tako odgovoril, kaj bi dejali liberalni nemški listi?

Magjarski človek, znani general Klapka, ki je leta 1866 Prusom proti naši monarhiji pomagal, otšel je na Turško. Poročil je prej v pismu magjarskemu listu, da ne gre kot najemnik v boj za Turke in zoper Srbe, ampak kot magjarski rodoljub. On pravi: Če slovanski Srbi zdaj uže 150.000 mož postavijo v boj, koliko jih bodo še le zjedinjeni

s trdom prišli do reke Kazanki ter jo prebrodili v čolnih. Na družem bregu pa so je dočakali ruski vojvodi ter je tako potolkli, da nij niti eden živ ostal.

Kazan je bila vzeta; v njej nij ostalo niti jednega živega tatarskega vojnika: po zapovedbi carskeje so pobili vse, a v sužnjost so odpeljali samo žene in deco. Po vsem mestu, po zidinah, po rovu, na reki Kazanki in dalje po logu ležala so kupoma tatarska trupla; po mnogih ulicah nij bilo mogoče hoditi. Narodna pesen se glasi: „Kazan-to gorod vo krovi stoit, — Kazanka-to rjecka krovju protekla, — Melkie (mali) ružji goručimi slezami; — Po lugam-lugam da vse volosi, — Po goram-goram da vse golovi, — Da vse golovi raznoličnija“.

Car je zapovedal očistiti jedno ulico, in ko so jo čistili, bil je car pri božjej službi, ter so odpeli zahvalno pesen; potem je postavil s svojimi rokami križ na onem mestu,

kjer je stala zastava za časa napada ter zapovedal tukaj sezidati cerkev v ime Spasa Nerukotvorenega. Potem je šel on skozi mesto po očiščeni ulici k dvorcu carja kazanskega. Tukaj ga je srečalo več tisoč ruskih ujetnikov oni so jokali od radosti, klanjali se carju do zemlje ter ga nazvali svojim odrešenikom. Vse bogatstvo kazansko, ves plen tatarski je dal Ivan Vasiljevič svojej vojski, a za-se je vzel samo carja, carske zastave in carske topove.

Postavivši v Kazani svojega namestnika, vrne se Ivan Vasiljevič v Moskvo. Na potu so mu prišli povsodi nasproti s križi: peli zahvalne pesni; narod je plakal od veselja, da je pobit ljuti sovražnik. Pred Moskvo na obeh straneh carskega pota se je zgrnilo toliko ljudi, da nij bilo nikjer praznega mesta; vsi so kričali mnogaja leta carju-zmagovalcu. Mitropolit je šel carju naproti in ga blagoslovil. Vladar se je zahvalil mitropolitu za njegove goreče molitve, priklonil se

mu ter obljubil skrbeti po očetovsko za zemljo. Mitropolit je proslavljal milost božjo in podvzetja carja pravoslavnega, zahvalil se carju za podnešene velike težave ter se mu tudi naklonil. Ivan Vasiljevič je oblekel carsko obleko in šel peš za križem do Uspenskega sobora. Posle tega so se vrstili pri carji tri dni piri; tri dni je obdaroval Ivan Vasiljevič mitropolitno, vladike, vojvode, vojnike, — s posestvi, kožuhi vojaškimi oblekami, zlatimi urezi, denarji.

Nij zastoj car dajal nagrade, pa tudi narod se veselil in radoval. Za Ruse tega časa je bilo vzetje Kazani najvažnejši čin Ivan Vasiljeviča, kajti Tataři so bili za Rusijo še vedno najstrašnejši in najgroznejši sovražnik. Osvojevale Novgorod, Pskov, Tver, Rjezan, — vzelo je rusko gosudarstvo samo svoje, kar je bilo uže davno rusko; o tem pa, da bi se osvojevale tuje zemlje, nij se niti mislilo. A zdajci se pojavi mlad ruski car, da osvoji

južni Slovanje postavili, in ti bodo vsi zoper nas Magjare v boj šli. Stari Klapka pa Magjarov tudi ne bode rešil. In proketo žalostno je za Magjare, če jih sam strah uže vodi v politiki.

Naša pomorska vojska je 20. t. m. praznovala v Pulji in Trstu desetletnico velike Tegetthoffove zmage pri Visu leta 1866.

Vnanje države.

Rumunija je uže h križu zlezla. Vojni minister je svojo predlogo o sklicanju rezerve v zbornici uže nazaj vzel. Vlaška jim vera! A nekogi glasovi še vedno upajo v Rumunijo. To je vse skrito, pravijo.

V **Rusiji** je letos bilo 196.000 vojaških novincev vzetih v vojsko, a lani 220.000. — Vsi ruski časniki ostro za boj proti Turkom pišejo.

O **turškem** sultanu poročajo, da bode sultan Murat odstopil zavoljo duševne bolezni, blaznosti svoje. Dosedaj še nobeden poslanik nij mogel izročiti svoje verodajnice. Zato je bilo tem zastopnikom od njih vlad ukazano, povprašati kako je to, da še zdaj nij izpolnjena ceremonija opasovanja meča.

Francoski minister vnanjih zadev Decazes je dobil naslov velicega oficirja častne legije.

Španska zbornica je vzela Biskajcem njih stare samovladske pravice, fueros.

Dopisi.

Iz Črnomoja 20. julija [Izv. dop.] Čitalnica naša, začetkom tako lepo cveteča, hira če dalje bolj in bolj in bati se je treba, da nam pri sedanjih razmerah zaspi, — v sramoto Črnomojcem in celej belej krajini. — Drugeje napravljajo čitalnice sijajne veselice, se velicih stroškov ne zbojé, da, — celo pevce in igralce iz Ljubljane povabijo, samo da nasprotnikom svedočijo, da ne spè, kakor njih listi vedno trobijo, temuč, da je njih temelj trvdnejši in krepkejši, kakor poprej. Tako drugej, — a pri nas? Žalostna nam majka! Drugej živahno gibanje na narodnem polji, pri nas v vsem, karkoli je narodno, pogubljiv indiferentizem! Vse je dremotno, bodi si v odboru, bodi si v skupini, nijednemu nij mar za glavni steber narodne prosvete — za čitalnico. In če se nekoliko udov zdrami, ter zahteva, naj čitalnica napravi veselico, je večina odbora gluha in klic po boljšem, ostane glas vpijočega v puščavi.

Število udov, kateri so vendar glavni faktor za obstanek društva, se zbog pogubonosnega indiferentizma vedno manjša, časopi-

tuje carstvo, da celo carstvo tartarsko! Bilo je čemu radovati se, bilo je zakaj proslavljati carja, in nij čudo, da se je mnogo pesnij o tem velikem činu do dandenes ohranilo.

Osvojivši Kazan sklenil je car osvojiti tudi Astrahan. Le to mesto je ležalo v majhenem carstvu tatarskem; takih carstev namreč se je ustanovilo mnogo po razsulu Zlate horde. Astrahan so osvojili carski vojvodi brez truda, in on je postal rusko mesto. V pesni se poje: „Grozen bil uvin car naš batjuška, — Prvi car Ivan Vasiljevič: — Skvoz dremučij (gosti) ljes (gozd) s vojskom — siloju — On prošel v stranu tatarskuju, — Sije carstvo vzjal Kazanskoje, — Gospodarstvo Astrahanskoje.“

V tem davnem času so Tatari uže zvali ruskega vladarja belim carjem, in govorili, kako je v njihovih knjigah napisano, da bodo vsi busurmanski carji belemu carju služili. Uresničile so se te besede pri Ivanu Vasiljeviču nad Kazanjo, in nad Astrahanjo; ostal je še samo Krim na redu.

sov je vsled tega tudi čedalje menj in necega lepega dne zbudili se bodejo narodni Črnomojci s ponosno mislijo, da jim je čitalnica zaspala in da so jo sami zazibali v to spanje.

Mej tem pa, ko je v narodnem taboru vse dremotno, delujejo naši nasprotniki, katerih sicer nij veliko, a za Črnomojce še preveč, na tihem za svoje namere in gotovo ne nam v korist. — In kdor le nekoliko spozna politično izobraženost večine Črnomojcev, ne bode se čudil, ako vidi, da se jih čedalje več zbira pod krili nemčurstva; akoravno v svojej slepoti ne vedo zakaj, ali — denar železna vrata prebije in ne bi srce Črnomojca omeščal, katero vendar nij iz železa ali kamena. In vse to se godi sedaj, ko so nove volitve predurmi, in katerim navzlic treba bi bilo dvakrat bolj živahnega delovanja — kajti mej tem, ko so delavci spali, prišel je sovražnik in vsejal lulike mej pšenico. Na noge torej! Zdromite se iz spanja in kažite svetu, da je Črnomoj našo narodno mesto, kljubu pretečim navalom nemčurstva. Qui capere potest, capiat!

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Iz Belgrada 21. julija. Pri Gradu, dve uri od Aleksinca so Turki napali vojsko srbskega divizionarja Mirkovića. Strašen boj je trajal dva dni. Turki so bili odbiti.

Iz Belgrada 21. julija. Pri Beljini je bila včeraj bitka proti 10.000 nizamov. Srbi so Turke do zadnjega nasipa potisnili. Vsled velicega deževja jih nijso mogli dalje goniti.

Domače stvari.

— (Nemškutarji črnolci bledskega jezera.) Zadnjič smo omenili, da so naš ljubljanski „Tagblatt“ in njegovi tovariši oblatili Bled s tem, da nijso mogli zamolčati, male dasiravno obžalovanja vredne insultacije dveh uše kaznovanih hlapcev. Pri tej priliki so tudi na „Slovenski Narod“ navalili, kakor bi bil on kriv taci surovostij. Mi smo res tožili in bodemo še, da se v naših krajih in našej slovenskej zemlji zaničuje od renegatov naš slovenski domači jezik. Nikdar pa nijsmo žal besede rekli proti poštemim gostom iz tujine. Najmenj pa sta ona dva neumna ogljarska hlapca, kedaj „Slov. Narod“ čitala, ker oba ni čitati ne znata. Kaj torej graketate, hinavci?

— („Laibacher Tagblatt“), kateremu je najljubše opravilo špiceljstvo in denunciacija, in ki si menda po tem špiceljarskem potu služi svojo podporo, hujska zopet proti nameravanej Janežičevjej, čisto nepolitičnej slovesnosti v fingiranem po znanej „grabljarskej“ roki v Ljubljani skovanem dopisu iz Celovca, češ, da je uže to dokaz, da bode slovesnost politična demonstracija, katero bi morala vlada zabraniti, — ker se jo bode udeležil „der berüchtigte Sokolverein.“ Ker je tako priznanje v ustih zaničevanja vrednih pri-tepencev in breznačajnežev le hvalevredno za počastenega preziramo ga, ker nas more le veseliti, in je dobro znamenje za našo stvar. Sicer pa menimo, da bi imel epitheton „berüchtigt“ mnogo več veljave, in bi bil bolj opravičen, ko bi v stavku „der berüchtigte laibacher Turnverein Sokol“ zadnje ime spustil. In če „turnverein“ sme po deželi demonstracije delati poskušati, zakaj bi nepolitični

„Sokol“ ne smel navzočen biti pri literaturnej slovesnosti.

— („Slovenske knjižnice“) tisk se je bil zarad obilega tiskarskega posla zakasnil. Zdaj se stavi petega zvezka osma pola in izide cel, večji zvezek nego poprejšnji avgusta meseca.

— (Naznanilo.) Ker se je nekoliko (toda prav za prav le malo še) naročnikov za „Učiteljski koledar za leto 1877“ oglašilo, zato smo se odločili izdati ga. Obsegal bode: 1. navadni „kalendarij“; 2. lestvice o kolekih za pobotnice in druga pisma; 3. imenik slovenskih šol in učiteljev; 4. nekatera naznanila o šolskih rečeh; 5. čisti papir kot zabilježnica. Vezan bode trdno in okusno ter imel ob enem svinčnik. Stal bode 50 kr.; po pošti poslan 52 kr. Prosimo vas, slovenski učitelji, da si ga naročite!

Odbor „Učit. društva za slovenski Štajer“.

— (Zrelostna skušnja na ljubljanskej gimnaziji 1876.) K tej skušnji so se oglasili letos vsi osmošolci, katerih je bilo 23, in dva privatista. Odstopil izmejtih nij nobeden; z odliko jih je naredilo 7, 4 so reprobirani na dva meseca, izmejtih 1 privatist; drugi so dobili izpričevalo zrelosti. Iz tega se razvidi, da je bila šola dobra, ker so se vsi oglasili, nobeden nij odstopil in nobeden na celo leto nij bil reprobiran. — V prihodnji poklic sta si izvolila 2 medicino, 1 gozdarstvo, 8 filozofijo, 10 pravoznanstvo in 2 blagoslovje.

— (Na gimnaziji v Novem mestu) je bilo 105 učencev, vsi Slovenci, in le jeden izreden učenec Nemec. Pa vendar je na gimnaziji zavoljo jednega samega Nemca nemški jezik učni. To je ravnopravnost?

— (Henrika Langus), nečakinja slovečega slikarja Langusa, čegar slike še vedno kinčajo cerkve slovenske, in ki je slikal ljubljanske frančiškanske cerkve strop in kuplo šenklaške cerkve, — umrla je ta teden po kratkej bolezni v 40. letu svoje starosti. Bila je ranja talentirana slikarica in ob svojem času prva učenka beneške slikarske akademije. V zadnjih letih je podučevala v Ljubljani v slikarstvu in na učiteljskej pripravnici v risanji.

— (Posebni vlak v Bled) gre po Rudolfovej železnice prihodnjo nedeljo zjutraj ob 1/2 6. uri. Nazaj v Ljubljano dospe ob 10. uri. Ker je cena na pol znižana, nadejati se je od ljubljanskega občinstva prav obilnega obiskovanja gorenske strani.

— (Strela je udarila) v železniško restavraco na Pragarskem 18. jul. Železniški uradnik A., Nemec je tako zadet, da se ne ve, ali bode živ ostal. Oškodovana sta še dva druga uradnika, ki sta baš biljardirala.

— (Iz Javornika) na Gorenjskem se nam 19. t. m. piše: Znan nemškutarški letač, Šimen Pretnar, kateri je pri zadnjih volitvah v kupčijsko zbornico posebno v imenu bledskih in javornskih nemčurjev agitiral, je v Savi utonil. Izvlekli so ga pred par dnevi iz vode blizu Javornika. Zadnjikrat so ga videli na koroškej Beli, kjer je bil za občinskega pisarja.

— (Potres.) Iz Črnomoja se nam piše: Sinoč okolo polu noči se je čutil hud potres, kateri je par minut trajal. Prebivalci lesenih hiš so se tako prestrašili, da so uže mislili vstajati, misleči, da uže koraka Turčin s topovi črez Kolpo, kakor nekđaj.

— (Iz Celja) se piše dunajskemu listu o občnej revii in ubožtvu, ki narašča po spodnjem Štajerskem vsled slabih letin, povodenj,

elementarnih nesrečah in slabej kupčiji. Vsled tega so neke občine peticionirale naj se davek tako neusmiljeno ne izterjuje. Znano je, da sta poslanca teh okrajev, dr. Vošnjak v državnem, dr. Dominkuš v deželni zboru že drastično povedala te tožbe in nadloge prebivalstva.

— (Okrajni šolski svet v Celji) terja od župnijskih uradov, opiraje se na šolsko postavbo od 14. maja 1869., naj mu naznanijo obhajanje duhovnih vaj v dotičnih očitnih ljudskih šolah; to pa zato, da se doseže potrebna in zaželena enakoličnost v oziru na duhovne vaje v vseh ljudskih šolah celega okraja šolskega. „Gospodarju“ se terjatev čudna zdi, ker v vseh rečeh, ki zadevajo krščanski nauk in duhovne vaje, ima po postavi pravico določiti knez. šk. konzistorij, — in je tudi določil, kar je bilo potrebnega, in kar bi okr. šol. svet v Celji moral vedeti. Tudi mu nij prav jasno, kaj hoče okr. š. svet s tem doseči, ko je enakoličnost v vseh verzakonskih zadevah v šolah naše škofije po naučnih pravilih zapovedana in urejena.

— (Iz Rogatca) se piše „G.“: Volitve okr. zastopa so se vršile pri nas v soboto 15. julija. Trg je izvolil 10 zastopnikov in okolica, namreč rogačka, sv. Florijan, sv. Križ, Kostivnica, sv. Rok 12. Zraven teh še ima par velicih posestnikov glas pri volitvi prvomestnika, ki pride drugi teden na vrsto. Okolica je izvolila 10 narodnih mož kmetskih in dva Slatinčana. Najbrž bo zopet in to tretjokrat izvoljen za predsednika obče spoštovani g. Praprotnik, c. kr. okrajni sodnik, kojega je trg izvolil, in kateri ima obče zaupanje. Ovemu gospodu se pravicoljubnost od nobene strani odreči ne more, nesebičnost, in požrtvovalnost je v dveh dobah dognal, da zastop nij zašel v nobene nepotrebne homatije ali v slab sloves. Gospodarenje z denarjem je po njem bilo varčno in se ovemu gospodu imamo zahvaliti za ustanovljenje hranilnice. Celemu okraju bo na čast in korist, ako se g. Praprotnik izvoli za prvomestnika in če on ta posel prevzame!

— (Iz ormuške okolice) se piše „G.“: Ta teden se je pri nas pričela žetva. — Zimska poljščina je poškodovana po hudem mrazu, in je slaba; to velja posebno o žitu (rži). — Pšenica pa, ki se je v spomladi povoljno kazala, je na mnogih krajih smetljiva. — Jarina se pa sploh povoljnejše kaže; tako tudi koruza in krompir. — V senozetih letos nismo bili prav zadovoljni; dobili smo manj sena, kakor dozdanja leta, in tudi o otavi ljudje nič kaj dobro ne govoré. — V vinogradih se pa kaže lepo; o po mrazu poškodovanih vinogradih so ljudje obupno sodili, in ker je mraz na premoznih krajih vinograde, posebno po nižinah zelo uničil, je bilo tedaj le na slabo trgateg upati. Zdaj pa se v vinogradih primerno prav povoljno kaže, in če nas bog hudega vremena obvaruje, ne bomo čez letošnjo trgateg nevoljni. Se ve, da je po nižinah ležečih vinogradih slabo. — Bolezni se letos v naših vinogradih ne nahajajo. Ko bi nam le Ogri, ki k nam premnogo vina dovažajo, ceno ne kvarili! — Naših pridelkov, vina in zrnja, se pri nas le kaj malo dobi; tu in tam se še dobi kak sod vina, in le kje kak žakelj zrna. — Vino se dobi do 120 gld. štartinjak zraje pa: pšenica po 5 gld., žito po 4 gld., koruza po 3 gld. 20 kr., ajda po 4 gld. in oves po 2 gld. stari vagan.

— (Nove šolske knjige.) Pri Karl Gerold-ovem sinu na Dunaji je izšla ravno kar Decker-jeva „Fizika in Kemija“ za narodne šole v slovenskem jeziku. Več o tej knjigi, katere bodo slovenski učitelji zopet veseli, spregovorimo prihodnjič. — Ministerstvo je odobrilo „Nazorni nauk“ za slovensko mladost, spisal J. Tomšič, v založbi pri Giontiniju v Ljubljani po 3 gld. 50 kr. (trdno vezan). — „Zemlja“, t. j. globus s slovensko terminologijo od J. Tomšiča, dobiva se pri Giontiniju po 5 gld. 30 kr. — Štaterske šolske postave bode prav v kratkem izdala J. M. Pajkova tiskarna v Mariboru, na kar si dovoljujemo opozoriti naše slovenskoštaterske učitelje.

— (V Fravhajmu) pri Mariboru bo 30. julija posvečevanje nove cerkve škof opravljal. Cerkev je popolnem iz novega zidana na prostoru stare, katero so pred 2 letoma podrli, in stane nad 30.000 gld.

— (Strašna nesreča.) 18. julija je v Kacijanerjev kozolec v Marenbergu strela udarila in je od 12 ljudi 3 usmrtila in 5 krav ubila.

— (Ostrupila) se je hišina Marija Napostil v gostilnici „zum Lamm“ v Ptui.

— (Obesil) se je v gozdu pri Radgoni usnjarski delavec Anton Pavec od sv. Marjete pri Krškem.

Razne vesti.

* (Velik požar.) Mesto Radčihovo v Galiciji je 18. t. m. pogorelo. Nad sto hiš je uničenih in brez števila rodovin brez stanovišč.

* (Velik grad) nadojvode Albrehta na Ogerskem je pogorel. Škoda je velika.

* (Zaslišanje) zarad od ogerskih listov zlaganih revolucionarnih agitacij srbske omladine vrše se uže celih deset dnij v Višecu, kamor je bil za to delegiran sodnik iz Velikega-Bečkereka. Akopram je bilo zaslišanih zarad tega uže nad šestdeset oseb, poizvedel in odkril dotični sadnik še nij prav nič, — živ dokaz, da je le magjarska zlobnost prouzročila celo stvar, hoteča diskreditirati pošteno srbsko prebivalstvo.

— (Grad Arenenberg), slavno znana lastina Napoleonova v Švici se podira. Udril se je velik del hriba vsled povodni, in potegnil za soboj dele grada.

Listnica uredništva: G. L. v P. Zadostoval bode „Istok“ v Belgradu izhajajoč, velja za četrto leta tri gold. — G. K. v Z. Nismo utegnili prebrati. Kmalu. Sicer pa smo mislili, da zdaj to nij silno vprašanje.

Dunajska borza 21. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld. 05 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69 . 50 .
1860 ur. posojilo	112 . 75 .
Akcije narodne banke	868 . — .
Kreditne akcije	144 . 40 .
London	126 . 25 .
Napol.	10 . 03 .
C. k. cekini	5 . 10 .
Srebro	101 . 50 .

Samoklistirni aparat

(Glyso-pumpe, Irrigatérje),

Inhalacijne aparate,

klistirne, uretralne in maternične brizgalnice, mlečne pumpe, sesalne steklenice, vezi za počene

po fabriške ceni.

Jedino le pri (53—16)

Gabriel Piccoli,

lekarnju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Sloveča slika

Gabriel Maksa v Monakovem:

Jezus Kristus

(Kristusovo obličje na potnem prtu sv. Veronike),

ki je v Londonu, na Dunaji in kjer je bila še izpostavljena, povsodi imela zares neslišan uspeh — cenjena od angleških umeteljskih izvedencev še nad 50.000 gld. — izpostavljena je v

redutni dvorani

(št. Jakobski trg), (219—3)

od 8. ure zjutraj do 6. ure po polu dne.

Vstopnina: petek 14. in sobota 15. julija 30 kr., nedeljo do 2. ure po polu dne in v delavnikih 20 kr., nedeljo od 2. ure pak le 10 kr.

V Kamniškej čitalnici

se takoj v najem daje

gostilnica

na najboljšem prostoru v mestu, s prostornimi sobami, velikim hlevom in veliko kletjo. (227—2)
Več se izve pri čitalniškem odboru v Kamniku.

Št. 3835.

Razpis

službe II. nadpaznika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani. (218—3)

V prisilni delavnici v Ljubljani se bode oddala služba II. nadpaznika z letno plačo 400 gld., z uradno obleko in stanovanjem v delavnici in z deputatom 6 sežnjev drv in 12 funt. sveč, in vsak dan 1 1/2 funt. kruha.

— V službi podelitve te službe komu izmed paznikov I. razreda, se bode oddala služba paznika I. razreda z letno plačo 360 gld. in s postranskimi zgorej omenjenimi užitki; ko bi prišel kdo izmed paznikov II. razreda za paznika I. razreda, se bode pa oddala tudi služba paznika II. razreda z letno plačo 300 gld., s službeno obleko in stanovanjem v delavnici in z 1 1/2 funt. kruha na dan.

Prošnjiki za to službo naj svoje (za službo II. nadpaznika lastnoročno pisane) prošnje z dokazi starosti, stanú, trdnega zdravja in krepke postave, neomadeževanega življenja, (prilčno tudi znanje kacega rokodelstva), in popolne zmožnosti slovenskega in nemškega jezika (zmožnost laškega jezika daje prednost) in z dostavkom, ali so z uradniki ali služabniki prisilne delavnice v rodu ali svaštvu, izročijo (in sicer kdor more, osobno) do

10. avgusta l. 1876.

upravnistvu deželne prisilne delavnice.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, 10. julija l. 1876.

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tatenbah.** Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis.** Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica.** Roman s pogorskega zakotja, češki spisala Karolina Světa; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.
4. **Prvi poljub.** Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen.** Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

- I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešeren, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trš ro z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čig va bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.
 - IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnjev. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.
- Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše „Narodnej tiskarni“ in jih dobi po poštenem povzetju. Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.